

Vörös Lobogó

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3589. szám

1956. szeptember 8. szombat

4 oldal, 20 bant

A Földművelésügyi Minisztérium közleménye

Készüljünk fel az őszi mezőgazdasági kampányra

Néhány nap választ el csupán az őszi mezőgazdasági munkák dandárjától. Ebben a kampányban az őszi vetések, továbbá a késői növények betakarítása mellett sor kerül a szüretelésre, a silózásra, a tavaszi vetések alá való őszi mélyszántásra és más fontos mezőgazdasági munkákra. Minthogy egy részüket párhuzamosan kell végezni, mégpedig rövid idő leforgása alatt, alaposan meg kell szervezni a munkát, hogy minél szívesebben használhassuk ki a rendelkezésünkre álló eszközöket.

A legtöbb tartományban már kiválasztották a buzatermesztésre legalkalmasabb területeket, figyelembe véve mindenekelőtt azt, hogy a legjobb elővetemények: a pillangósok, a repce, a korai burgonya és a nyári burgonya, valamint az idejében lekaszált takarmánynövények után kerüljenek a földbe. Ajánlatos buzát vetni a kukorica után is, ha a föld jól meg volt munkálva és nem túl gyomos. Kivételes esetekben vethetünk buzát a kalászosok tarlójára is, sőt a buzaföld tarlójára is, ha az aratás után a földet megtrágyázzuk s a talaj kártevőkkel nem fertőzött.

A jó talajelőkészítés az őszi vetések alá — a termelés növelésének legfontosabb feltétele. Az idei év sajátos viszonyai közepette a vetésekhez az alábbiak szerint készítjük elő a talajt:

A száraz, aszályos vidékeken a nyári mélyszántás után, közvetlenül a vetés előtt, a vetés mélységében kultivátorozzuk meg a földet; a göröngyös nyári szántást nehéz hengerrel járassuk meg, majd több ízben tárcsázzuk, a göröngyök össze-törése és a magágy kialakítása céljából. A sekély nyári szántás után ellenkező irányban legalább husz nappal a vetés előtt olyan mélységben szántunk fel a földet, ahonnan az eke nem vet fel nagyobb göröngyöket.

A kukoricaföldeket nyomban a kukorica betakarítása után felszántjuk. Szántás után azonnal hengerezünk. A jól megdolgozott, gyomtalan kukoricaföldeken a szántást pótolhatja 10 centiméter mélységű, szétbén és hosszabban végzett tárcsázás, ha a tárcsa lejut ilyen mélységbe; ha pedig nem, akkor a kukoricaföldet sekélyen fel kell szántani kormánylemez nélküli ekével, majd nehéz boronával, lehetőleg csillagboronával kell végigmenni rajta.

Különbösen a gyengébb minőségű földeken használjuk természetes és

műtrágyát. A műtrágyák közül a buza vetése előtt a talajmunkák során juttassunk szuperfoszfátot a földbe, hektáronként két mázsat.

A kiváló minőségű vetőmag a hektárhozam növelésének egyik legfontosabb feltétele. Az állami gazdaságok, a kollektív gazdaságok és a mezőgazdasági társulások elsősorban saját magtermesztő tábláikon termelt, rajonált magvakat vessenek.

A kollektív gazdaságok, mezőgazdasági társulások és az egyéni gazdaságok dolgozó parasztok, ha nincs minőségű vetőmagjuk, minél gyorsabban cseréljenek ilyen a begyűjtő központokra.

A vetőmagvak kezelését szeptember 20-ig be kell fejezni.

Minden szocialista mezőgazdasági egység a tartományi vetőmagvizsgáló laboratóriumokban vizsgálta meg a vetőmag minőségét, a magán- és mezőgazdasági agronomusok a mezőgazdasági irányítóhelyeken alapítsák meg a vetőmag csiraképes-ségét.

Egyetlen szem csávázatlan vetőmagot se tegyünk a földbe. A termelők beszerezhetik a kezeléshez szükséges vegyszereket a falusi szövetkezetekben s a vetés előtt végezzék el a csávázást.

Az őszi vetés megkezdésének időpontját övezetenként kell megállapítani, a legközelebbi mezőgazdasági kísérleti állomás tudományos kutatómunkájának eredményei alapján, valamint a kiváló termelők tapasztalatai alapján. Minden egyes övezetben a mezőgazdasági szervek állapítsák meg rajononként és község-csoportonként a vetés határidejét.

Száraz, aszályos idő esetén a vetés megkezdését tíz-tizenkét nappal el lehet halasztani, de az ország északi területein október 20-ig, a déli területeken pedig november 1-ig be kell fejezni. Valamennyi tartományban intézkedéseket kell tenni a vetőgépek egész teljesítőképességének kihasználására, hogy minél nagyobb területet vessenek be géppel. A vetés hektáronkénti normáit az agrotechnika szabályozza s kint a terepen a mezőgazdasági mérnökök és technikusok állapítják meg, olyképpen, hogy az övezetek szerint minden négyzetméternyi területre legalább 400—500 csirázóképes mag jusson.

Az őszi vetést nehéz és kellően nedves talajon 4—5 centiméter mélységben végezzük, könnyű és kellően nedves talajon 5—6 centiméter mélységben; könnyű, szárazabb talajon 6—7 centiméter mélységben.

Mai számunk harmadik oldalán:

- ★ SZOVJET KÜLDÖTTSEGEK ANGLIAI LÁTOGATASAI
- ★ A BRIT SZAKSZERVEZETEK KONGRESSZUSÁNAK MUNKALÁTAI
- ★ TÁRGYALÁSOK AZ OLASZ SZOCIALISTA ÉS SZOCIALDEMOKRATAPART KÖZÖTT
- ★ VALASZTÁS ELOTTI „CSEND-ELET” AZ EGYESÜLT ALLAMOKBAN

Új tanév előtt

Még néhány nap és megnyílnak az iskolák kapui. Az aradi 6. számú magyar tannyelvű iskolában is mindent előkészítettek az új tanévre. Az összes tantermetek, irodákat, folyókat kifestették. Az ablakra kis függönyök kerültek. A takarítás után helyrekerült a múlt évben átfestett, belakozott padok. Ez az iskola készült fel legrovidebb idő alatt az új tanévre. Július elejére már minden osztály tisztán, frissen várta a tanév megkezdését.

Közben előkészítették a tanszereket és a laboratórium anyagokat is. Nemrég befejezték a beáratásokat, s most leellenőrzik a naplót, s felkeresnek minden iskolaköteles gyermeket, hogy senki se maradjon ki az elemi oktatásból.

A tanári kar már az új iskolaév megnyitására fázdozik. A hetedikes növendékek a kis elsőket virággal köszöntik majd. Az elsőök tantermet otthonossá teszik, hogy már az első perctől megkedveltsékké váljanak az iskolát.

Olajgyáraink korszerűsítési termelési folyamatukat

Hazánk legtöbb olajgyára már befejezte a gépek javítását és teljesen felkészülve várja az 1956—1957. évi gyártási idején megkezdését.

Több olajgyárban újításokat vezettek be és korszerűsítették a gyártási folyamatot. A fővárosi Filimon Sirbu olajgyárban fokozták a ricinuspréselő berendezés teljesítőképességét. A Craiova tartományi új Harnicia gyárban és a galaci Prutulban folyamatban van a palackozó berendezések felszerelése és most dolgoznak az olajpogácsa vagonbarakásának gépésztésén. A fővárosi Biruina gyárban most szerelik az új hajtalanító gépet és egy Iprom kazánt.

A karlsruhei jogtíró ítélet ellen!

Lipparajonszerzők tiltakoznak a dolgozók

Lipparajon

valamennyi helységében tiltakozó gyűlések zajlottak le az utóbbi napokban a Német Kommunista Párt betiltása ellen.

A gyűléseken a lakosság ezzel fejezte ki felháborodását a karlsruhei Alkotmánybírósa ítélete ellen, amellyel törvényen kívül helyezte Németország Kommunista Pártját.

Legutóbb a lipparajoni kultúrthozban a dolgozók százai gyűltek össze, hogy tiltakozzanak a bonni gyalázatos ítélettel szemben.

A nagygyűlést Veres Theodor elvtárs, a rajoni pártbizottság titkára nyitotta meg, aki néhány szóban ismertette a gyűlés célját, majd Radu Petru, a rajoni pártbizottság aktivistája emlékeztetett szözlásra. Beszél a Németország Kommunista Pártjának harcáról, amelyet nem lehet meg-törni, és rámutatott arra, hogy hazánk dolgozói teljes szolidaritást vállalnak Nyugat-Németország munkásokkal.

Ezután Popescu Ioan ügyvéd, a lippai jogászok nevében bélyegzte meg a karlsruhei alkotmány- és törvényellenes ítéletet, Oprea Nicolae tanító, a tanügyi káderek nevében a döntő kifejezést tiltakozásának. Gehl János elvtárs, a rajoni német anyanyelvű lakosság nevében követelte a karlsruhei ítélet hatályon kívül helyezését.

Felszólalt még: Deák János, az IFET műhely dolgozója, Muntean Nicolae, a rajoni kombinát dolgozója, Toader elvtárs, az Erdőgazdaság vezetője és mások, akik valamennyien mélyesges felháborodásukat adták kifejezésre a karlsruhei ítélet miatt és követelték annak hatályon kívül helyezését.

A nagygyűlés tiltakozó táviratot szövegezett meg, amelyben a gyűlés résztvevői tiltakoznak a karlsruhei ítélet ellen és követelik, hogy a bonni kormány vonja vissza a Kommunista Párt elleni intézkedéseit.

Zábrány

közszégen vasárnap tartották gyűlést a dolgozó parasztok és kollektivisták, románok és németek, akik a kultúrthozban adták kifejezésüket Németország Kommunista Pártjának betiltása feletti felháborodásuknak. A bonni kormányt ezt az intézkedést terror-esekeletnek bélyegzték meg, amely a Német Szövetségi Köztársaság munkásoktól ellen irányul.

Ugyancsak tiltakozó gyűlések zajlottak le Keszinc, Máslak, Kisremete és más községekben.

A tömeggyűlések, amelyek Lipparajon községeiben és falvaiban lezajlottak, utabbi igazolása annak a szolidaritásnak, amelyet dolgozó népünk Nyugat-Németország munkásoktól ellen irányul.

Ed kifejezésre, hogy Németországot demokratikus elvek alapján egyesítsék.

Wild Ferenc,
levelező

Néhány hónap múlva üzembe helyezzük az első kísérleti atommaglyát

— Horia Hulubei akadémikus nyilatkozata —

Egy év telt el az atomenergia békés felhasználása érdekében tavaly augusztusban megkezdett genfi értekezlet óta. Az alkalmából az Agerpres egyik szerkesztője beszélgetést folytatott Horia Hulubei professzorral, az RNK Akadémiájának magfizikai intézetének igazgatójával. Hulubei professzor többek között a következőket mondotta:

Az akadémia magfizikai intézetében néhány hónap múlva üzembe helyezzük az országunkban szerelt első, 2000 kilowattos kísérleti atommaglyát. A szükséges anyagokat és készülékeket a Szovjetunió szállította, amely technikai segítséget is nyújt az

atommaglya fel-szereléséhez.

Az atommaglya alapvető neutronfizikai kutatásokra, továbbá különböző

z kutatásokhoz szükséges és gyakorlati célokra alkalmas rádióaktív izotópok előállítására szolgál, valamint magfizikai szakemberek kiképzésére.

Az országunkban folyó magfizikai kutatások első szakaszában szükséges izotópok jórészt a magfizikai intézet atommaglyája fogja előállítani.

A következő hónapokban üzembe helyezzük egy ciklotron és fázotron típusú készüléket is az elemi részecskék felgyorsítására. Ezt a gyorsítót a Szovjetunió szállította. Ezenkívül kutatóink most építenek egy elektronstatikus gyorsítót és egy 30 megaelektronvoltos kísérleti betatron. Tervebevéük egy nagy energiájú korszerű lineáris gyorsító felépítését is. A jövő évben elkészül több, különböző hősugárzási fókuszáló munkák elvégzésére alkalmas laboratórium, amelyekben az említett atommaglya és a még felépítendő atommaglyák által szállított izotópokat fogják tovább kezelésként alávetni.

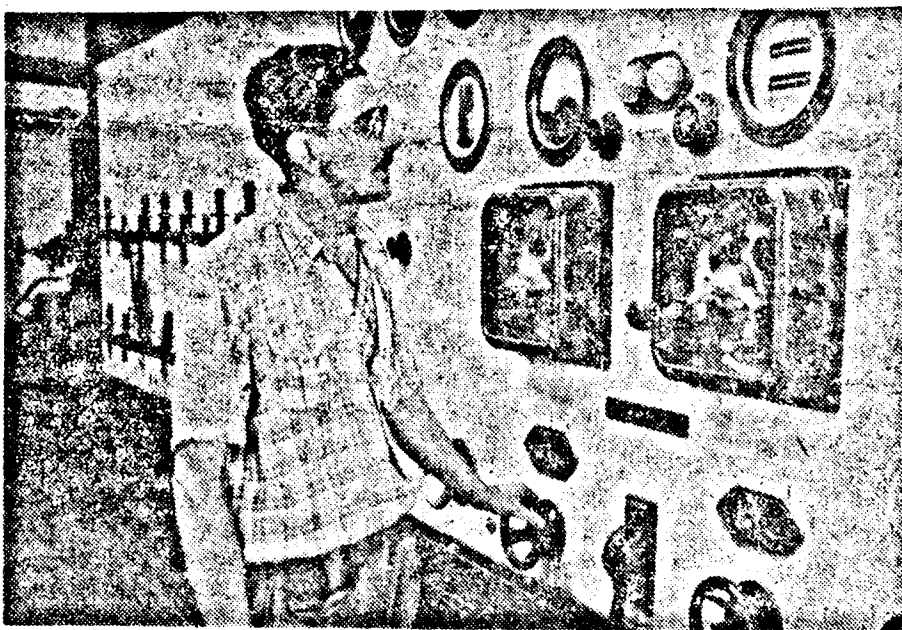
Mindezeket a létesítményeket a Szovjetunió támogatásának köszönhetjük.

Népi demokratikus államunk rendkívül nagy figyelmet fordít az atomenergiaival kapcsolatos kutatásokra. Mint ismeretes, 1955-ben a Minisztertanács mellett magfizikai bizottság létesült, amely összehangba hozza és mindenképpen támogatja az atomfizikai kutatásokat és gyakorlati alkalmazásukat. Az akadémia mellett szintén létesült egy atomfizikai intézet, az akadémia számos más intézete és a minisztériumok mellett működő kutatóintézetek pedig már most minden előkészületet megtesznek, hogy megfelelő felszereléssel lássák el magukat az atomenergia folytán kínálkozó kutatási lehetőségek fejlesztése érdekében.

Tudósaink nagy fontosságú magfizikai kutatómunkát végeznek. Sikeresen foglalkoznak a nagy erővel fel-törő gázok kérdésével, a kozmikus sugárzásokkal kapcsolatos kérdésekkel, stb. E munkák egy részét a szovjet magfizikai kutató központokkal és a népi demokratikus országok hasonló intézményeivel együttműködésben folytatjuk.

Nagy fontosságú feladatunk az atomfizikai kutatások fizikai és vegyi felállításainak megfelelő oktatás folyik, hogy szakembereket képezzünk ki az atomfizikában és a magfizikai technikában, számos mérnökünk, fizikusunk, vegyészünk és biológusunk pedig több hónapos kiképzésben részesül a Szovjetunió magfizikai központjaiban.

Jó karbantartással

Markó Mihály, a cukorgyár mestere. Lelkiismeretes munkával a gépház jó karbantartásával is hozzájárult az idei kampány beindításához.

Két hét a Szovjetunióban

Az első benyomások

Vannak dolgok és események, melyek felejthetetlenek maradnak számunkra, melyeket talán másként örömlünk a szivünk rejtekében. A szovjetek ezek a kincsek: a legszebb, a legmegkapóbb élmények, melyeknek emlékeitől nem válnék meg soha. A Szovjetunióban jártam.

Aki elotavassa e szavakat, az megérti, hogy az emlékek milyen egyszerű kincseit gyűjtöttem össze. Láttam a szovjet haza szívét, Moszkvának felülmúlhatatlan szépségeit, Kievet, a Dnyeper menti üdort, zöld lombok, virágzó kertek és üde növények tengerében. Ezer és ezer kilométert utaztam a Szovjetunió végtelenné tűnő térségein.

Egy napsütéses augusztusi regelen Bukarestből indultunk el a nagy keleti szomszéd-országba. A vonat indulásakor a többi turistával együtt, izgalmas perceket él-tünk át.

Gyorsan telt az idő, mindenki terveket szőtt az elsőhetek-he-tekre. Egy hosszú vonatfűtő és a vonat elindult lassból és szögűlő-va robogott a síneken. Már el is értük a Prut feletti hidat. Villany-körték világították meg a Prut csendesen folyó vizét. A folyó közepén kis, szilárd alapra rögzített piros zászlócskák jelezték a határt.

A turisták valamennyien az ab-lakhoz töltöttek. A Szovjetunió földjén vagyunk. Ungvári állomásra érünk.

Az első perctől

Éreztek a szovjet emberek vendég-szeretetét. Ez a vendég szeretet ki-sért végig bennünket mindaddig,

míg a nagy szovjet állam földjén időztünk. Rövidesen kényelmes vasúti fülkékben utaztunk a szocialista haza szíve felé.

Az utazástól fáradtan aludtam el, s reggelre kelve már új tájak panorámája vonult el előttem. Jobbra és balra, amerre a szem ellát, gazdag termőföldek, melyeket itt-ott zöld erdőövezetek szakí-tak.

Képünk Kiev egyik forgalmas terét ábrázolja.

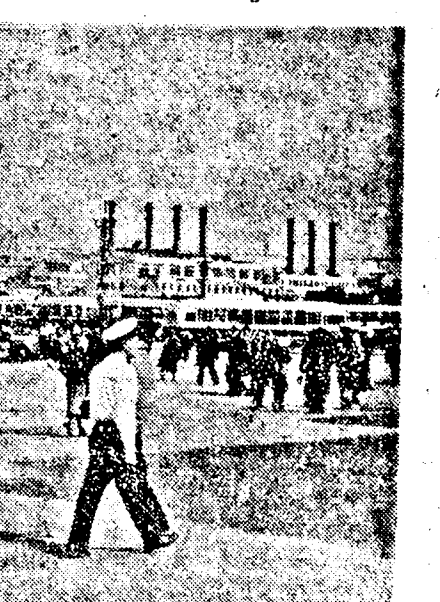
tanak meg, majd újból halászen-ger és kukoricaföldek. Emberma-gasságú kukoricaszárak, melyek egyforma távolságra sorakoznak.

„Három perc múlva Vapnyarka állomáshoz érünk”. — Hallatszik a vasúti kocsiiban lévő megajon-ból. Kis állomás tünik fel előtünk, melynek mindkét oldalán tarka, virágokkal díszes park húzódik.

Az állomás előtt embercsoport állt. Közöttük egy orosz népi viseletbe öltözött férfi alakja emel-kedik ki. Jól áll rajta a szépen ki-díszített rubcska. Hosszu szakálla

a Duna-delta halászaire emléke-zet.

Leszállunk a vonatból. Az állo-más baloldalán egész kis odasz-jaitik. Több asszony különféle drut kind az utasoknak. Egy ken-dő, zömök asszonyhoz közele-dünk. Néhány veder tyuktojs van előtte. Kézbeveszek egy tojást és megkérdezem, mennyibe kerül. Az

Öregasszony azt mondja, hogy nem tudja az árát. Egy „élelmesebb” utas megkérdezi, hogy miért nem akarja megmondani a tojás árát.

Az asszony mosolyogva vála-szol: — Mi nem darabszám áruljuk a tojást, hanem vederrel. A kisebb ve-derrel három, a nagyobbikkal hat rubelbe kerül. Mindannyian mo-solyognak. Most már értjük, hogy az előbb miért nem nyilatkozott.

Turistacsoportunk néhány asz-szonytagja elkezdte számolgatni, hány tojás fér egy vederbe, de a

Amit még nem tudnak a nézők...

— Elképzelt és mégis valóságos séta —

Sorin Lepa riportja

Minden színház életében vannak időszakok, amelyeket a nézők kevésbé ismernek. A függöny lehullott és a mögöttes elterülő birodalomban parázslak a tűz, amely hamarosan újabb lángrobban. Kitaró munkát folytat itt, amelyért azonban nem jár taps minden párbeszéd, minden jelenet, minden felvonás után. Ami a magas falak mögött nő, fejlődik, olyan, mint valamiféle mese, amely hamarosan valósággá válik, városunk minden napjának valóságává.

A nézők csak később ismerik meg a valóságot. Ez azonban nem gátolhatja meg bennünket, hogy a képzelet szárnyán behatoljunk „a művészet várába”, figyeljük és megértjük, ami ott történik.

Kedves nézők, remélem készen állnak e sétára.

A költőmelék

amely még ott ékezkedik a bejárat előtt, talán egyeseket elkedvetleníthet. De a mi szándékunkat nem mossa ki meg. Haladjunk csak bátran keresztül a téglákon, a mésztől és a válogatott tőről, a deszkákon s lépünk be az épületbe, a születő, új színházba. Csodáljuk meg az itt uralkodó sürgést-forgást, serény munkát, az itt dolgozók kitarását, hozzáértő művészeit. És ha megkérdeznék Pozdár mérnököt, valószínűleg a következőket felelné:

— A befejező munkálatoknál tar-

tunk. A mesterek hozzáértő keze által, amint látjuk, mindinkább kialakulnak a díszítések. Rövidesen véget ér a serény munka, csönd uralkodik az épületen, majd megszólal az új évadban az első gonggú, melyben, súlyosabban, ünnepélyesebben, mint valaha.

Vessünk még egy utolsó pillantást a befejezés előtt álló műre, csodáljuk meg a színpadon a próbatermek folyosóira.

Alljunk meg egy pillanatra: az ismert, gyakran ünnepelt színészeket kívül mintha új arcokat látnánk.

Kössünk ismeretséget

Feljük közeledünk és megtörténik a szokásos bemutatkozás.

— Vasile Cozma...

Nem érdekelnek részletes életrajzi adatok, de ha megkérnők, hogy mondjon néhány szót, a következőket felelné:

— Öröndök, hogy ide kerülhettem, olyan színészek közé, akikről eddig csak jót hallottam. Meggyőződésem, hogy megértjük majd egymást és közös erővel arra törekszünk, hogy minél színvonalasabb, előadásokkal gyönyörködtessük a nézőket.

Mondjunk köszönetet, majd forduljunk Marína Basta színésznőhöz, vagy Valentin Dain színészhez. Oly kedves mosollyal fogadnak, hogy

aból színtelen őszinte, kedves szavakat olvashatunk ki.

Dan Radu Ionescu-t, az új rendezőt azonban kérjük meg, hogy mondjon valamit terveiről.

— Ahban a szerencsés helyzetben voltam, hogy láthattam az aradi színház nézők néhány előadását. Nem tartom felesletnek, hogy értékeljem ezeket az előadásokat, mert most egyből van szó. Öröndök, hogy ilyen művészekkel dolgozhatom együtt. Ugy gondolom, hogy ez az öröm minden megállapításnál többet mond.

S ha már a színház új rendezőjével beszélgetünk, kérdezzünk meg néhány kulisszatitkot, a bemutatásra kerülő

Új darabokról

— Az első előadás, amelyet én rendezek, Goldoni Mirandolinája lesz.

Szakítsuk félbe beszédét.

— Ugy hallottuk, hogy az évadot más darabbal...

— Igen, más darabbal nyitjuk. Ez teljes mértékben megegyezik a valósággal. Az eltérés csak annyi, hogy a Mirandolinát a nyári évadra készített. Különböző ezel az előadással rövid körútra indulunk a

tartományban. Láthatják tehát, hogy a színháznak a tömegek művelődését szolgáló hagyományához ezúttal is hűek maradtunk.

— Tehát ez azt jelenti...

— ...hogy szeptember végétől a nézők a nyári színpad kieszőzónájában élvezhetik majd az egyik legszebb olasz vígjátékot és megtapasztalhatják munkaközösségünk fáradozását.

— Valószínűleg nem ennyire merül ki az Ön tevékenysége?

Két hét a Szovjetunióban

(Folytatás az 1-6 oldalról)

hidak egyiken. Nagyszerű építkezési remekmű ez. A hid 1954-ben épült, teljes egészében hegesztéssel, a szegecselésnek még nyomát sem látni. A hid két szélén egész hosszában 104 párnázott villanyegység világítja be a folyót átívelő kis sugárukat, ahogyan a hidat elnevezték.

Majd a híres Szent Zsófia szökőkút felé érünk. Tizenhárom aranyozott kupolája megközelíti

Kiev leghatalmasabb épületének magasságát.

A Társas Szecszenko körutján elérünk a hasonló nevű egyetem épületéig. A súlyos épületet a különböző faragású oszlopok árkádja tartja. Az egyetemnek saját fővénstje van, könyvtárát pedig a moszkvai központi könyvtárból ellátják. Ukrajna a kultúrális központjában 6000 rendezett hallgató tanul, ezenkívül látogatói kötelezettség nélkül 2000-en iratkoznak be az egyetem különböző

zö karára. Hétzár — közöttük a lenin akadémikus — tanár előadást hallgathatják az egyetemen.

Megcsodáltam Társas Szecszenkonak az egyetem előtt álló szobrot, majd meglátogattam a Perceusz-szobrot a Lavra kolostorudrát, amely a hitleristák rombolása ellenére ma is fennáll.

Fájd szívelem búcsúztam el Kievtől, mert olyan sok minden látnivaló akadni volna még a csodálatos, mesészerűen szép városban.

Restiban Aurel

Kubán Endre:

A győzelem felé...

a jegyzet és erő van a karjában, kap jegyzet...

Lóra szálltak és a vár felé haladtak.

— Mondják, túrók, hogy öhtől maradjunk a menekültek! — szölt haragosan a bitoros Hunyadihoz. — Eretnek híreben állsz ezért te is...

— Eretnek? — Ismételte meg Hunyadi a bitoros szavait. — Nem vagyok eretnek, Katona vagyok, aki a török ellen harcol. Itt, Temes vára alatt és Szegeden sok tiszernyi paraszt van. Különböző fajtlak és hitűek. De mind a pogány ellen vannak és a kereszténységért öökik...

Karvajal bitorost, a pápa követét elöntötte az udulat: — De lázítok a jobbágyokat. Fegyvert adsz a kezükbe! Nem félsz, hogy a fegyverzett paraszt letenítők kapott urai ellen támad...

— Es Kapisztrán János? — kérdezte nyugodt hangon a főkapitány. — A nemeseket hívja fegyverbe... Hunyadi nagyot sóhajtott. Tegnap kaptam hírt Szegedről. Hadnagym üzenték, hogy a nagyurak késlekednek. Kismesek jöttek, közpemesek és paraszok...

BEESTEBEDETT. A felkelő hold szeliden ringott a Bega sötét tükreben, amint a várban dühadaltak. Döngve csapódott le mögöttük a várkapu és Hunyadi fardán ugrott le lováról.

Megátörödt.

— Főkapitány uram! — hallott egy ideit hangot és a következő peroban erős karok ölelték át jéltő szívet.

Erőt vett magán. Ellátta magát a borkész, cizmás, aggódó embert. — Hagyd, fiam, — mondta — nincs semmi baj. Megszédültem egy csep-

pet. De ismerlek valahonnan. Ki vagy?

— Még kormányzó voltál, uram, amikor nálam jártam. Elfoglalták a birtokomat. Czillei, a hitvány cénk, a házamat is felgyújtatta. Te akkor kemény parancsot adtál, hogy őst jussom visszakapjam. De most Gara a nádor és az egyik holló nem adja ki a másék szemét... Földönjött vagyok. Szergebe akarok állni. Dugonits Titusznak hívnak.

A beszédet hallva, Hunyadi haragra lobbant. „A régi farkas legvalószínűleg nagyurak...” Ha győz a török felett, szétlét köztöltük... — Menj a várudvarhoz — mondta. — Adj nekét ételt és szállást. Reggel még azed oditok veled...

Hunyadi és a főpap az emeleti lovagterembe mentek.

— Magad is hallottad, — fordult Karvajalhoz — nem az ország ládá, hanem a rablás jár most is az eszükben. A török pedig utban van Nándorfehérvár felé...

Hallgatagon, kedvetlenül ettek. Ajtó nyílt. Magas, portól lepett, komor férfi jött eléjük. Mindketten egyszerre felugrottak.

— Mit üzen a király? — kérdezte Hunyadi.

A mácsai bán, Koroggyi János bosszusan legyintett:

— A király? Semmit. Két hete is van annak, hogy megérkeztem a budai várba. Estebéni fogadtak. Czillei urral mulattolt. Telt volt az asztal édes borral, cukrozott gyümölcsevel, sült hálal, vaddal. Szólt a zene, kacér condrak táncoltak. „Majd hálal beszélünk” — mondta László király. Czillei ur még hozzáfelelt: „Vadászat után, mert reg-

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Összeállították az olimpiai keretét

A román olimpiai bizottság összeállította a román sportolók olimpiai keretét, amely azonban nem végleges, hanem mintegy ösztönzésül szolgál más sportolók számára, hogy kitűnő teljesítményeikkel bekerülhessenek az olimpián részvevő román sportolók közé. Az olimpiai keret az alábbi:

ATLETIKA: I. Savel, Sötér János, Balázs János, I. Barbu, I. Baboe, Wiesemayner János, T. Sudrigean, Roth A., I. Sorin, I. Badici, C. Aloanel, T. Strzelbinschi, I. Stanel, Karándi J., I. La Manoliu, D. Paraschivescu.

OKOLVIVAS: M. Dobrescu, Gh. Fiat, Gh. Negrea, C. Dumitrescu, N. Linca, E. Cismas.

KAJAK-KENU: M. Anastasescu, A. Vernescu, S. Teodorof, S. Ismailciuc, A. Dumitru, I. Rotman, I. Lipalit, Al. Aghei.

TORNA: Elena Leustean, Elena Margárl, Sonia Inován, Emilia Vătasoiu, Aneta Ticu, Georgeta Hurmuzache, Wittenberger Agnes, Elena Săcălici, Uta Schlandt, Teodila Bălasu.

SULYEMELES: I. Birău, S. Cazan.

USZAS: Both Mária, A. Popescuy M. Mitrofan, Heitz Felix, A. Oanța, BIRKÓZÁS: D. Pirvulescu, Horváth Ferenc, V. Bularca.

MODERN PENTATLON: C. Vena, V. Manciu, V. Teodorescu, C. Stoenescu, I. Tintea.

VIZIPÓLO: Deutsch O., Hoszpódár Z., Nagy G., A. Zahan, Simon F., Bardi I., Szabó A., A. Badita, G. Blajek, A. Marinescu, I. Novac.

VIVAS: M. Nicol-Taitis, Orbán Olga, Elena Samsudeanu.

CELOVÉSZET: I. Sirbu, H. Herscovici, C. Antonescu, N. Cojocar, Gh. Lichiardopol, I. Pieplea.

Váraflanul nagy küzdelmek a minősítő kosárlabda-bajnokságban

A női minősítő kosárlabda bajnokság harmadik fordulóját keretében a két esélyes: a Bukaresti Progresul FB és a Marosvásárhelyi Fl. Rosie váraflanul kemény ellenállásra talált a Nagyvárdi Voința, illetve a Temesvári Dinamo csapata részéről. Végül azonban mégis a bukaresti és marosvásárhelyi csapat győzött. Beszámolóink:

Bukaresti Progresul FB—Nagyvárdi Voința 31:30 (12:10). Hatalmas küzdelem, amely még néhány másodperccel a befejezés előtt döntetlenre állt. A kosarakat Katona (18), Kosa (7), Hatházi (4), Agoston (2), illetve Kercsov (14), Schönfeld (5), Willems (5), Kacsó (3) és Marincu (3) dobta.

A táblázat a szombati negyedik forduló előtt így alakult:

(6), Bunescu (4), Teodorescu (3), Tomas (2) és Arhip (2), illetve Tirziu (13), Nagy (9), Rad (9), Kovács (7), Papp (2) és Negru (2) osztozkodtak.

Marosvásárhelyi Fl. Rosie—Temesvári Dinamo 31:30 (12:10). Hatalmas küzdelem, amely még néhány másodperccel a befejezés előtt döntetlenre állt. A kosarakat Katona (18), Kosa (7), Hatházi (4), Agoston (2), illetve Kercsov (14), Schönfeld (5), Willems (5), Kacsó (3) és Marincu (3) dobta.

Héti műsor

A sportműsor ezen a héten eléggé változatos, bár sem „A”, sem pedig „B” csoportbeli labdarúgó mérkőzés nem szerepel a programon. A hétvégi sportesemények:

LABDARUGAS: „C”-csoport: vasárnap délután fél 5 órakor a December 30-stadionban: Aradi Energia Constructorul—Vöröslombi Energia Metalul. — Ifjúsági bajnokság: vasárnap délután háromnegyed 3 órakor a December 30-stadionban: Aradi Energia Constructorul—Fl. Rosie UTA, vasárnap reggel 9 órakor az Energia Metalul pályán: Energia Metalul G. Dimitrov—Nagy-szalontai Recolta. — Tartományi bajnokság: Vasárnap reggel 9 órakor a FZ-pályán: Fl. Rosie Com. Alimentar—Rescai Energia III Metalul, 11 órakor: Voința Artx—Kárácsbesei Locomotiva, Progresul pályán, reggel 9 órakor: Progresul ICT—Fl. Rosie N. Belojannisz.

KEZILABDA: Vasárnap délelőtt

háromnegyed 11 órakor a Progresul pályán: Rescai Energia Metalul—Progresul ICA.

ASZTALI TENISZ: Vasárnap délelőtt 9 órakor az Eminescu utcában lévő Merfi-klubban: Aradi Voința—Bukaresti Voința Lemn Mobile „A”-csoportbeli mérkőzés.

KOSARLABDA: A minősítő mérkőzések szombat—vasárnap programja: Szombaton a Progresul pályán délután fél 6 órakor: Bukaresti Progresul—Aradi Progresul, 7 órakor: Ploesti Energia Flacăra—Marosvásárhelyi Fl. Rosie, fél 9 órakor: Temesvári Dinamo—Nagyvárdi Voința. Vasárnap délután fél 6 órakor: Temesvári Dinamo—Bukaresti Progresul, 7 órakor: Nagyvárdi Voința—Ploesti Energia Flacăra, fél 9 órakor: Aradi Progresul—Marosvásárhelyi Fl. Rosie.

SAKK: Az országos egyéni bajnokság városi szakaszának fordulója vasárnap reggel 9 órakor a CFR klubban (Closca-utca).

A FŐKAPITÁNYT és a kardindulást ketten kísérték. A lovasok szótlanul néztek a vár lassan kibontakozó kérd. A tükasztó melegben élesen csillogtak az ornyonok. Vörös téglából kirakva úgy tűntek, mintha rákövörösre izzottak volna a nyári kánikulában.

— Fertelmes meleg van! — mondta a kardindulást és fűrkészve nézett a melléte levő legelő jérjára.

— Az — rezzenet fél gondolatából Hunyadi. — Itt, a Délvidéken, nyáron szinte felforr a levegő, még telen néha rőptükben lagynak meg a madarak.

— Sokáig tartott a vár ujjáépítése? — Négy évig — hangzott a válasz. — A 43-as földrendes nemesek a várpalotát, de az épületeket is tönkretették. Ujjáépítettük a várat és az egész várost.

Hosszan elnyúló cölöpkertítés állt a vár előtt. A fából ácsolt kapu mindkét szárnya tára-nnyitva volt. Jobbról és balról órák állottak, akik látukra tisztelegtek. Az őrdőzből fiatal tiszti ugrott elő és parancsszavakra percekben belül fegyverben tiszteleggett az őrség.

— Mi van, Balint? — szölt a főkapitány az előtte álló hadnaggyhoz. — Történt valami?

— Az éjjel ismét menekültek jöttek. Több száz.

A NAGYTÉREN TEMERDEK ember nyüzsgött. A Nagypalánkban lévő épkezlak emberek mind adacsodáltak, hogy lássák a menekülteket. A kör közepén Jánbor Balázs várkapán állott. Hunyadi Erzsébet parancsára Kenyeret osztott.

Látukra az emberek utat nyitottak nekik. A várbeliek mellett csak kevesen maradtak. Közöttük egy földszánu, nagyszakállú ember. Nyakában portól, esőtől megfeketedett szinórón Rottós kereszt csüngött. Az ember és néhány vele maradt bór-

tűszös, fejtsz és jérjt porba vetette magát.

— Ne féljete! — mondta a főkapitány. — Honnan jöttök?

— Messziről, nagyon messziről, a Duna melől... A török elől... Hunyadi sóhajtott. Egek óta futnak, menekülnek a török elől a népek. Az egész Balkánról. Ezért telepítette le őket ide a Nagypalánk mellé, hogy együttmaradassanak. A menekülteket nézte. Sokan voltak. Férfiak, asszonyok. Idősebbek, fiatalabbak. Az egyik széparcu asszony karján felsírt a csecsemő. A nő szemérmesen megfordult és megbontotta a ruhát. Egy agg reszeltó kézzel törte meg az imént kapott kenyert és hangosan felsírt.

— Mi bajod? — kérdezte tőle románul. — Tán rossz a kenyér, sültlen?

A MENEKÜLTEK a faluknek ismerős beszédre rácsodálkoztak. A keresztes ember vonatoltan mondta: — Nem sültlen a kenyér. De heke óta alig étünk valamit. Kenyeret pedig odahaza is ritkán látunk. Nehéz a dözma és sok a robot... De te csak Hunyadi János lehetsz! — mondta a nagyszakállú és keresztjét az ég felé emelte. Aládon meg az Ur téged és minden loadékedat!

A kardindulást rákldított a román papra:

— Ne ölékezz! Ne vedd eretnek léteére az Isten nevé a szádról!

— Ha te vagy Hunyadi, akkor adj jegyvert nekünk! — ugrott most elő egy boltozatos mellű ember. — A török elrabolta a feleségemet...

— Nekem a gyermekeimet hányták kardéire! — hörögte egy galamb-öss ember. — Öreg vagyok, és a kaszát és a karót jobban forgatom, mint sok fiatal...

— Hadnagyt küldök — fordult Hunyadi a jegyvert kérő emberhez. Hangosan beszélt, hogy mindenki hallja, amit mond. — Aki akar, töl-

gel vadra megyünk”. Két napig töltem és vártam őket. Harmadnapra olyan üres lett a királyi palota, mint a pusztá. László király és Czillei uram addig vadászta, amíg Bécsbe érkeztek. A jóvak erre hazaszéledtek...

HUNYADI KESERŐSEG fogta el. — Egyedül maradtam. Megint egyedül kell megvonom a törökökkel, mint annyi esztendő óta. — Tízzer-nyi derék katonaudra gondolt. És a pörnőre. — A nép velem van. Győzőn kell.

Karvajal felugrott: En a pápa kövelete vagyok! — kiabálta. — Bécsbe megyek. Azonnal. László sereget igért, Czillei és Gara is. Szavukon fogom őket.

— Nam várhatok tovább — határozott Hunyadi. — Bón uram, — fordult Koroggyihoz — szölj a vár-nagynak, a hadnagynak. En számmal üzenem: virradóra készen álljon a sereg. Mustrát tartunk!

Hunyadi egyedül maradt. Nehéz csend állt a váron, az egész vidéken. Messziről, nagyon távolról, a várost védő mocsarakból százezernyi béka dímósított hangja szűrődött hozzá...

Az asztal mellett aludt el. Almban kisgyerek volt, Vajdahunyadon játszadozott, majd az ifju Zsigmond császárral időzött Konstanz városában. Nehéz, kesernyös füsttel égett a máglya, melyben az oltalomlevelet odacsalt Husz Jánost égették halálra. Azután új álmoképet látott. Czillei követet érkezett, aki a király nevében oltalomlevelet hozott és parancsot: „Budda kell mennie...” „Nem megyek!” — csikorgatta erre a fogát. De egy kék könyörtelenül a válat szorította...

Nehezen ébredt. A vállán könnyű asszonyi kéz remégett. Erzsébetét volt.

— László jó uram, elnyomott a fáradtság. Pihenj le, tedd el magad

holnapra — hallotta asszonya kérést és vártam őket. Harmadnapra olyan üres lett a királyi palota, mint a pusztá. László király és Czillei uram addig vadászta, amíg Bécsbe érkeztek. A jóvak erre hazaszéledtek...

Uj mellém egy cseppel — kéréste meleg hangon és maga mellé húzta asszonyát. — Telik még az időnkéből, hosszú az éj.

— Közéleg a hajnal! — ellenkezett szeliden az asszony.

Hunyadi erős kezével megfogta Erzsébet karját. — Figyél és jól vedd észre, amit mondok. Virradat után a törökre megyek. Az ispitnok, az uradalmi emberek, erdészek úgy bánjanak a jobbgyútt néppel, mintha utthon lennék. Lászlónak és Mátyásnak üzenem veled is, hogy magozásnak szívkben adjuk példája. Az őrkéség, amit rájuk hagyok, a hazaszeretet Minden egyéb, ami halálom után rájuk marad hűségös adomány, amelyet a szerencsétől nyertek. — Gondolkozott: — Es még egyet. soha egyszerre ketlen nem mulassanak a királyi várdan...

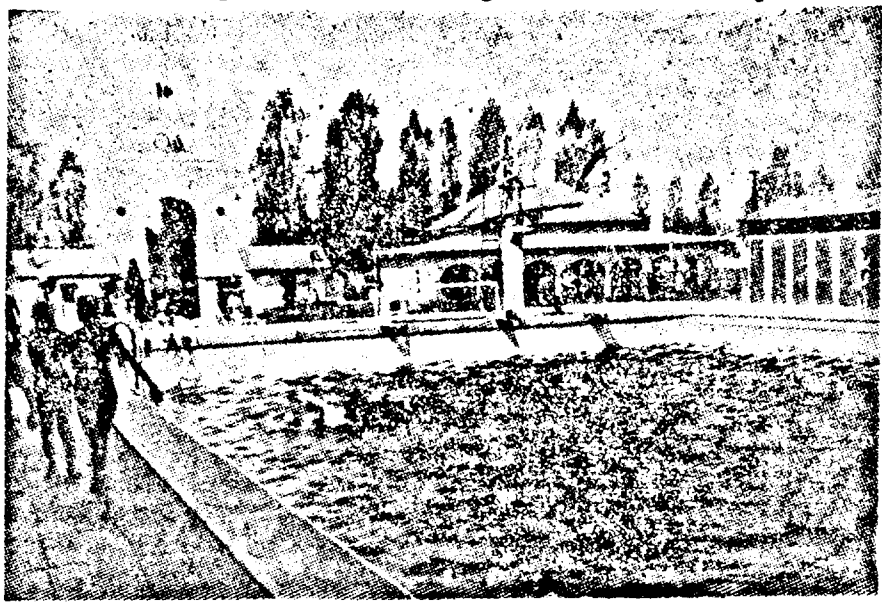
MEGVIRADT. A palota udvara, az egész vár, a kultúros paripák torporéklodásolt, fegyverek csörgésétől, emberi lármától lett hangos.

Óra múltán nyeregben állt. A várkapun túl, a csanádi uton még egyszer hátrafordult. Kilenc évet töltött a temesi várdan, itt lett férj László fia és ifjuember Mátyás. Innen indult törökverő utjaira és tért győztesen haza. Eszébe öltött, hogy 22-ike van. 1456 június 22.

Tudta, érezte, hogy nagyon nagy erőpróba előtt áll. Győznie kell, meg kell állitania a törökök. Vissza kell adnia a balkáni népek bizalmát. Azután Dugonits jutott az eszébe és a lejárás menekült. Elmosolyodott. Tízezernyi hozzájuk hasonló van a seregében.

Ilyen haddal csak győzni lehet...

Országos versenyek színhelye

Lugoson, a Temes partján, korszerű, ötven méter hosszú, 20 méter széles uszódmedence épült a népi demokrácia éveiben. Az uszodát jól felszerelték. Összesen 200 öltözőfülkét építettek s egy körülbelül 200 személyt befogadó fedett lelátót. Az uszódmedencét este, versenyek, vagy vízpoló mérkőzések alkalmával, 52 nagy égő és 8 fényező világítja meg.

Képünkön a korszerű lugosi uszódmedence egy része látható. Az uszoda már többször volt országos uszóversenyek és vízpolómérkőzések színhelye.

KIS LEXIKON

ALEXICS MIKLÓS, a neves, szerb származású festőművész Aradon is tevékenykedett a XIX. század második felében. Ő festette 1860-ban az akkor frissen restaurált szerb templom értékes falfestményeit.

DOHANY. A dohánytermesztés Arad környékén a törökök révén már a XVI. században elterjedt. A XVIII. század végén a nagymérvű dohányfogyasztás növeli a dohánytermesztést, különösen Kútösön, Tornyan, Vladimirescun, stb. Az első dohánybaváltó állomás 1844-ben létesült.

KOSSUTH BANKO. 1849 szeptember 11-én a megyeház udvarán égették el a császári hatóságok az Arad-megyeiől begyűjtött Kossuth bankokat. A megtörtént intézkedést minden kárpótlás nélkül hajtották végre, a legnagyobb nyomorba döntve a lakosságot. A Kossuth bankok 1946 szeptemberétől voltak forgalomban Aradon.

MUNKÁCSI MIHÁLY. A nagy realista festőművész több ízben járt Aradon és sok emléke fűződött városunkhoz. Itt töltötte fiatalkori inaséveit és itt kezdte meg művészi pályafutását. Később, már mint hírneves művész, feleségével együtt Párizsból ismét ellátogatott Ifjúkori élményeinek színhelyére. Városunk iránt érzett rokonszenvéről tanuskodnak azok a sorok, amelyeket Papier Cecilia, Munkácsi özevegye írt Colpádról 1900 június 19-én, az aradiak részvénytulajánítására küldött válaszában: „...Az oly korán elhunyt Mester legszebb emlékei közé tartoztak azok a napok, amelyeket Aradon töltött és mindenkor oly boldognak érezte magát azért, hogy nekem is megmutathatta azt a várost, ahol szorgalmasan dolgozott”.

SORGYÁR. Arad első ipari létesítményének helye az újaradi Munka sörgyár. 1782-ben alapította a Nopcsa család itt uradalmi sörgyárát. Az akkori sörgyár a család tulajdona volt. Ebben az időben már gyakori jelenség a földbírtokosoknál bizonyos kapitalista törekvés. Egyes földbírtokosok igyekeztek mezőgazdasági terményeiket maguk fel dolgozni.

SZINMOVESZET. Az első szindarab, amelyet az aradi helyi társulat játszott, a Hamupipőke volt. 1821-ben német nyelven adta elő a Gunst-társulat az akkor még Follinuesel nevezett régi színház épületében, a melynek homlokzata ma is látható a Heibák János mozi épületén.

TANONCISKOLA. 1852-ben létesült Aradon az első tanonciskola, amely „vasárnapi tanoda” néven működött. A tanítás délelőtt 9–11-ig és délután 2–4-ig folyt. Az órák látogatása minden inas számára kötelező volt és a városi hatóságok rendeletben tették felelőssé a mestereket és a órák előjáróját az esetleges mulasztásokért.

USZODA. Aradon uszodát Orner Kristóf nevű polgár nyitott 1846-ban. Ezt azonban csak az „előkelő” község látogathatta.

Intermezzo

(Falusi élmény)

Az esti órákban haladtunk át Buzidson, tartományunk e szép fűdőlén. Sajnos, az időnk már fogyni volt, s ezért úgy döntöttünk, hogy tovább megyünk, hiszen felvettünk sem készíthetünk az esti szürkületben. De gépkocsiszervezőnk egy szer csak az egyik ház előtt lefékezett s kijelentette, hogy valami jó vitativalója van a kocsin.

— Addig is nézzetek be ebbe a házba, egy ismerősöm lakik itt. Majd én is bejövök később, — mondotta s az épületre mutatott, amely előtt megálltunk.

Közepkoru, magas, barna asszony barátságosan fogadott bennünket, különösen, amikor gépkocsiszervezőnk régi ismerősét fedezte fel. Kellemes, hűvös szobába léptünk, mindenütt a gondos háziasszony keznyoma látható. De sok minden mást is felfedeztünk még a szobában. Többek között egy nagy modern rádiót, amelyet a háziasszony be is kapcsolott, amikor mi beléptünk.

Az egyik falon oklevelet láttunk. Az oklevélén ez állott: Funk Károly kollektívista — házigazdánk — jó eredménnyel vett részt a mezőgazdasági kiállításon, mint kiadó börtormelő. Hogy megérdemelte az oklevelet, arról hamarosan a gyakorlatban is meggyőződünk. Megköszöntük Funk Károly borát — s bár egyikünk sem borszakértő, — könnyen megállapítottuk, hogy az valóban kiváló minőségű bor. Jogosan büszke teheti a család az oklevélre.

De van egy ennél is nagyobb büszkeségük: a tizenegy éves kékszemű, székehajú Agi, legkisebb gyermekük. Gépkocsiszervezőnk kérésére a kis Agi bemutatta tudományát: a szoba sarkában levő zongorához állt, s hamarosan Strauss és Chopin melódiák akkordjai, s egy kellemes érzés. (Ezt utóközben vallottuk meg egymásnak).

A kis Funk Agi valamennyiünk számára a gyermekkori vágyainkat, reményeinket, szüleinek bizakodását és aggodalmait juttatta eszünkbe. De milyen nagy a különbség a mi gyermekkorunk és Funk Agi gyermekora között! A Funk családnak nem kell aggodnia azon, hogy kis Agituk tovább tanulhat-e, fejlesztheti-e tehetségét, vagy sem. Népi demokratikus rendszerünk minden feltételt biztosít a tanulásra, tehetséges fiataljaink fejlődésére. Funk Károly kollektívista, kiadó börtormelő pedig a nagy család — a kollektív gazdaság — többi tagjával együtt továbbra is szorgalmasan dolgozik, hogy még boldogabbá tegye családját és minden dolgozó életét.

Kipróbáljuk a mosógépet

Tekintve, hogy a mosógép csak most jelent meg az aradi utcákon és egyelőre még igen kevés a kezeléshez ismeretlen értő szakember, úgy vélem, a köz számára kétségtelenül üdvös és hasznos lesz, ha közrebocsátom újonnan vásárolt mosógépünk üzemeltetése során szerzett tapasztalatainkat. A mosógép már reggel megerkezett, de a nagy bemutatót csak délután négyre tűztük ki. Addig mindenki alaposan áttanulmányozta a feketébe kötött használati utasítást.

...után a gépet a konyha közepére cipeltük és megkezdjük az előkészületeket. A finom ruhákat, ingeket 25–35 fokos vízben kell mosni, mégpedig egyszerre harminc literben. Így beöntöttünk egy fazék forró vizet a tartályba és még négy fazék hideget. De az eredmény, vagyis a keverék, túl hideg lett. Újra melegítettünk, majd hűtöttünk, végül a keverék elérte a kívánt hőfokot és egyöntetű hurrá kiáltások kísérete mellett a család fő behelyezte a ruhát a vízbe.

Csak a szappant felejtettük el feloldani. Így hát kivettük a ruhát és egy ügyes családtag, mintha sajátos puddingot készítené, beresztett tíz deka szappant a vízbe. No, végre, zsuppsz, bele minden ruhát. Am megszálalt ismét egy családtag, kezében súlyosan lóbálva a használati utasítást. Először üresen kell jártni a gépet, hogy a szappan kellőképpen feloldódjék. Ismét kihálászuk a külön és célra bepiszkolt ingeket a vízből.

Féltóra mulva a gép végül mégis csak megindul. Halk morgás hallatszik, — úgy hallgatjuk valameny-

nyien, akár a szférák zenéjét. A víz hirtelen mozgásba jön, — belül valami forog, — a ruhadarabok finom és kecses siklással buknak le a víz alá, akár a csúskák.

A gép jól működik, csak akkor áll le, amikor diadalmasan kikapcsoljuk. Minden szem egy pontra szegeződik: a család fő kihálászta az első inget. Az ing finoman gyöngyözve csillog és feltűnően tiszta. A használati utasítás szerint egy adag szappanos vízben három-négy „adag” ruhát lehet kimosni. Mindenki szétszéled a lakásban. Szekrények alján, fiókok mélyén, fogásokon ke-

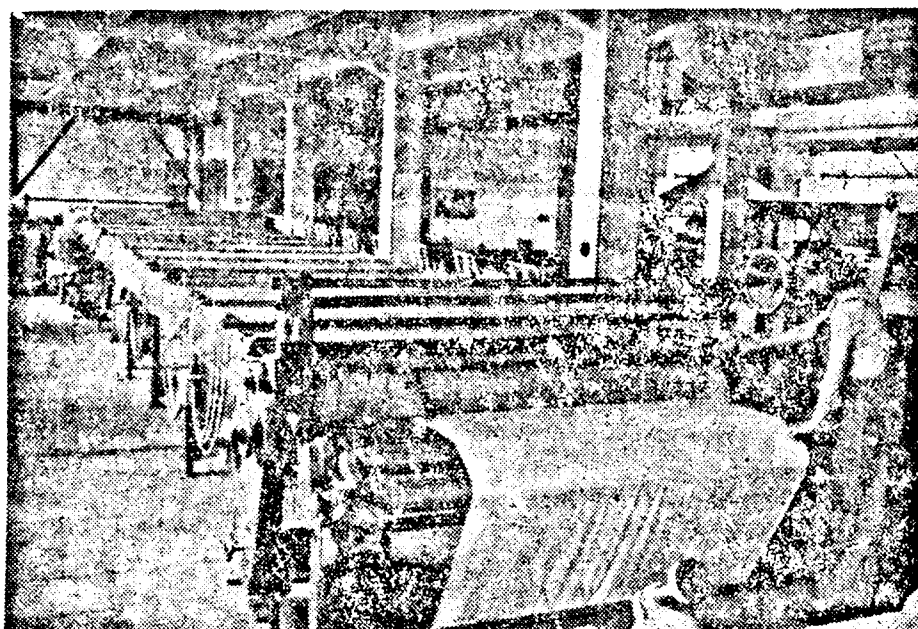
ressük a szennyes ruhát, hogy a csodálatos masinát etethessük. Hiába minden: a harmadik turnusra már végképpen hiányzik a nyersanyag.

Ekkor nyitlik az ajtó és mentőangyalként belibeg kedves szomszéd-asszonyunk.

— Valami gyanus morgást hallottam. Mi történik itt, kedveseim? Mosógép? Nahát, igazi csoda! Micsoda, hogy nincs elég szennyesetek, kedveseim? Majd hozok én!

A gép egyelőre jövő keddig foglalt. Akkor talán mi is hozzájutunk, hogy kimosunk néhány időközben felfedezett piszkos inget.

PLASZTIKUS ANYAGOKAT GYÁRTANAK

A temesvári Breiner Béla vegyi gyárban egyebek között plasztikus anyagokat is gyártanak. Az egyik legújabb átalakított épületben — amelyen még folynak az építkezési, szerelési munkálatok, s a külső vakolat sem fejezték be —, vászonra polivinil van. Az így nyert műbőr női táskák, traktárok készítésére, vasúti személykocsik, személyszállító gépkocsik üléseinek kárpitozására és egyebekre alkalmas.

A különféle vastagságú, színű és különböző nyomásos mintájú műbőrt két gépen készítik. Az egyik gép régebbi és a gyárban alakították át, a másik pedig új, korszerű, külföldről vásárolt gép.

Képünkön a műbörgyártó részleg új gépe látható, amellyel a vászonra polivinilt, — műbőrtéget — vonnak.

Hírek

Az útleletekbe egyre több kerékpár érkezik, de valamennyi rövid idő alatt gazdára talál. A gyárak, vállalkozók kerékpár-parkja is zsúfolásig telve van ezzel a könnyű és célszerű közlekedési eszközzel.

E hónap 5-én az Aradvárosi népi tanács forgalmi osztályán 14.700 kerékpár tulajdonosának nevét tartják nyilván.

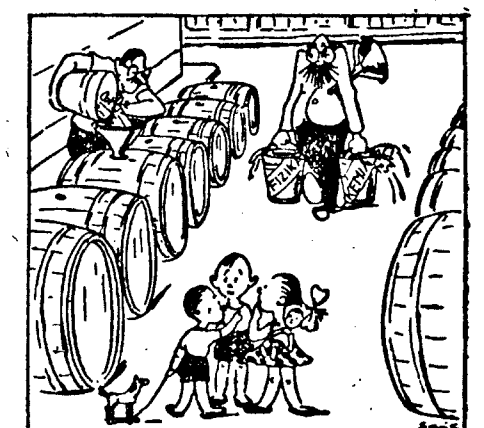
A múlt hónap végén adták át a használatnak az Egészégügyi Minisztérium Herkules-júrdói szanatóriumának gyönyörűen berendezett ebédlőtermét. Az új ebédlőterem a legkorszerűbbek egyike az országban: 600 személy befogadóképességgel, felszerelték egy cukrászati laboratóriummal és egy ételkiosztó helyiséggel.

A papírkereskedések ezekben a napokban benépesednek. Kis- és nagy-

diákok vásárolják füzeteket, írószerszámaikat, hogy az új iskolév kezdetén felszereljen lepkéjüket az iskola kapuit. Az elsősk most kapják meg a régen óhajtott iskolatáskáikat. Az aradi Libraria Noastra 1. számú üzlete, (amely városunk legnagyobb papírkereskedése) nagy árumennyiséggel rendelkezik. Így például ennek az üzletnek papírosztálya multhavi ter-vel 15 százalékkal haladta túl.

—O—

A tudomány tárolására

Az 1. számú fiúliceum szomszédságában a Petőfi utca sarkán már hónapok óta hordó-torlaszok gátolják a közlekedést. Rajzolónk olyan jelenetet rögzített papírra, amely a három köz-zeben járó gyermek elképzelésében született meg.

A kis kíváncsi Agi kérdésére Pista adta meg a választ.

— Ezek a hordók azért vannak itt, hogy a gyermekek fejéből kimaradj tudományt a tanár bácsik ide töltsék be.

Nincs többé aprópénzhírdny

A villamosok jegykezelői igen gyakran manának adások öt, tíz, sőt néha husz banival is. Megokolás: „nincs aprópénzük”. Egy ízben az egyik utas ötletes megoldással segítette a bajon. Ezt örökölte meg rajzolónk.

Infravörös sugarak segítségével

Egy meleg nyári napon, a kora délelőtti órákban, az Electro-Banat villamosági felszerelést készítő gyárat kerestem Temesváron. A 6. villamoslat jutottam a gyár közelébe. Az igazgató után érdeklődtem a portánál, de mivel hiányzott, kértem: irányítsanak a főmérnökhöz. A főmérnök-nél viszont érkekezett volt. Végül — a második telefonhívás után — megtudtuk, hogy Niculija Vladimir, a helyettes igazgató, az irodájában van.

A műszaki irodában Messing Tibor technológussal beszélgettünk. Lakatos Ferencel együtt részletes felvilágosítást adott. Hamarosan meg tudtam, hogy szorgalmas munkaközösséggel van dolgom. S hogy mennyire szorgalmasak, erről elég annyit mondani, hogy nemrég kapták meg a minisztériumuktól az iparág élenjáró vállalatát megillető országos versenydíjat.

— A gyár fő terméke a zseblámpa. De gyártunk ezenkívül telefonkészleteket, rádióadókat, különféle világító testeket, mint például csillárokat, asztali állólámpákat, zseblámpákat, fényzőrókat, autók, traktorok, kerékpárok és motorokékpárok számára s számos apró villamosági alkatrészt — mondja Messing Tibor technológus, majd Lakatos Ferenc veszi át a beszéd fonalát, aki már több mint harminc éve dolgozik a gyárban.

— Körülbelül 150–160 félé cikket készítenek — mondja, majd hozzátesszi: — Ez is bizonyítja, hogy fejlődünk az államosság óta. Azelőtt mindössze 5–6 cikket termelt az akkori Dura-gyár. Legnagyobb részét csak zseblámpa-elemek De növekedett a termelés

mennyiségileg is. Ha értékben számoljuk, körülbelül ötször annyit gyártunk ma, mint az államosság idején.

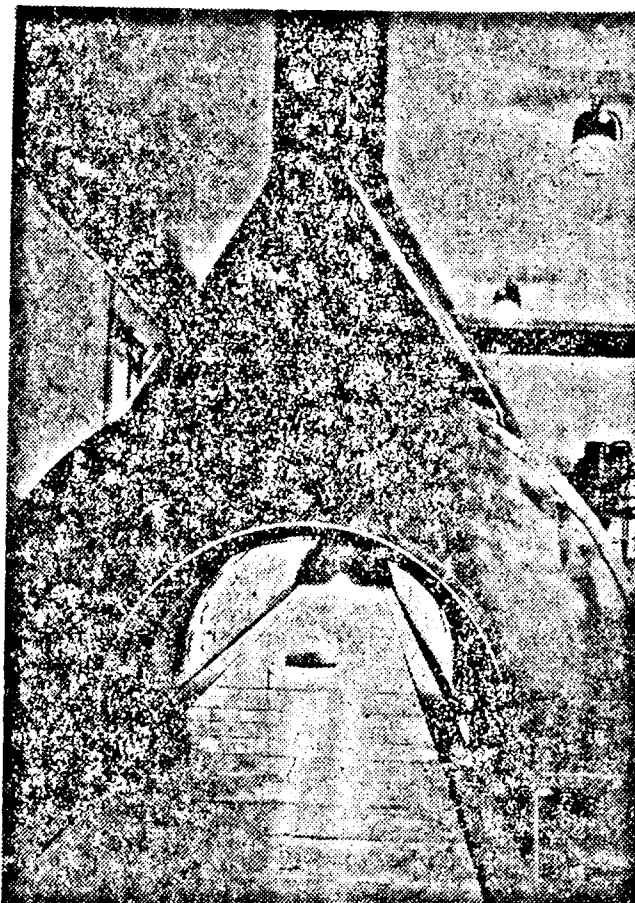
Aztán az infravörös sugarakról kezdünk beszélgetni. Körülbelül tíz hónapja ezelőtt indult a kezdeményezés. A festődében ugyanis az addig használt villanykemencékkel lassan haladt a festett tárgyak szárítása s ez gátolta az üzem többi részlegének termelését. Ugyanakkor a festékanyag a lassu szárítás mellett nem biztosított kiváló minőséget.

A gyár mérnökei és technikusai a külföldi szaklapokat tanulmányozták s úgy határoztak, hogy korszerűsítsék a szárítást. Ezzel párhuzamosan két más irányú kérdés megoldására is törekedtek: a teljes tűzbiztonság megteremtésére a festődében és a festék, helyesebben és a hígító jobbáttételére.

Az infravörös sugarak használatának bevezetése mellett döntöttek. Az első probléma, amit meg kellett oldaniuk, a megfelelő villany-égők beszerzése volt. A fővárosi Elektrotech vállalatához fordultak kérésükkel.

Amikor az égők megérkeztek — mintegy félórával ezelőtt —, kísér-

letképpen megszerkesztették az első szárító-készletet. Ez, egy két méter hosszú alagút formájú készülék.

Képünkön az infravörös sugarakkal működő alagút formájú szárító-készlet látható. Az égők alatt futószalagon a fényzőrók külső, festett burkolata szárad.

szűk volt, amelynek felső boltíves részén helyezték el az égőket. Már-már úgy nézett ki, hogy minden inni fog, mint a „karikacsapás”, azonban a készülék felső részének íve, hajlata nem volt meg-

felelő. Újabb, napokig tartó tanulmányozás, számítások következtek s végül a szorgalmas, kitartó munka meghozta jutalmát: sikerült a készülék, amelyet később négy méterrel meghosszabbítottak. Így született meg a jelenleg is működő szárító „alagút”, amelyben 234 lámpa szártja infravörös sugarral a festett felületű munkadarabokat.

De még sok mindent meg kellett oldaniuk, hogy „feljes gözzel” indulhasson a szárítás az infravörös sugarak segítségével. A gyors szárítás folytán — az infravörös sugarakkal ugyanis már az első időben mintegy 8–10-szer gyorsabban száradtak a tárgyak — a hígító anyag fokozott mértékben párolgott s így nagymennyiségű gáz képződött. Ez tűzbiztonság szempontjából veszélyes, de egyben az itti dolgozók egészségére is káros volt. Először ventillációs megoldásra gondoltak, de rájöttek, hogy jobb és biztonságosabb, ha szivó-készülék alkalmaznak. Így, az „alagút” végeire egy két csövet szereltek, amelyek gépi erővel távolítják el a szárítás közben képződő gázt. A szivókat szűrőkkel is felszerelték.

— A szárítás korszerűsítésével, —